

2018-06-13
KSL/14/0057

Överenskommelse om bibehållet kostnadsansvar vid flyttning till särskilt boende mellan kommunerna i Stockholms län

1. Inledning

1.1 Sammanfattning av överenskommelsen

Personer i behov av särskilt boende med heldygnsomsorg har rätt att ansöka om plats i annan kommun enligt 2a kap. 8 § socialtjänstlagen (SoL). Kommunen dit personen önskar flytta utreder ansökan och fattar beslut.

Denna överenskommelse innebär ett alternativ till ansökan enligt SoL. När en person ansöker om plats i annan kommun som ingår i överenskommelsen, fattar utflyttningskommunen beslut och behåller ansvaret så länge den enskilde behöver insatsen. Kommunerna förbinder sig att, vid flyttning enligt överenskommelsen, inte begära överflyttning av ansvaret från utflyttningskommunen till inflyttningskommunen enligt 2a kap 10 § SoL.

De personer som söker plats i särskilt boende med heldygnsomsorg i annan kommun som ingår i överenskommelsen ska informeras om båda sökvägarna, men kommunerna ska verka för att flyttningar sker enligt överenskommelsen. Den enskilde erbjuds samma kvalitet i handläggning och insats vid ansökan enligt överenskommelsen, som vid en ansökan enligt 2 a kap 8 § SoL. Samverkan mellan kommunerna ska fungera så väl att ansökan genom överenskommelsen blir det alternativ som sökande i de allra flesta fall väljer

1.2 Parter

Parter i denna överenskommelse är de kommuner i Stockholms län, som väljer att ingå överenskommelsen. Övriga kommuner har möjlighet att ansluta sig senare.

1.3 Målgrupp

Målgruppen är personer som bor i en kommun som ingår i överenskommelsen (i ordinärt boende eller i särskilt boende) och vill ansöka om plats i särskilt boende med heldygnsomsorg i en annan kommun som ingår i överenskommelsen.

1.4 Bakgrund

Antalet äldre personer i Stockholmsregionen ökar, och därmed ökar behoven av särskilt boende. Närmare 400 personer sökte 2015 plats på särskilt boende med heldygnsomsorg från en kommun i länet till en annan av länets kommuner. Det är svårt för kommunerna att planera för och budgetera för inflyttande. Detta gör att det finns ett behov av en utökad samverkan mellan kommunerna i denna fråga.

1.5 Syfte

Syfte med överenskommelsen är att;

- underlätta flyttning mellan kommunerna som ingått överenskommelsen för personer i behov av särskilt boende.
- kommunerna ska bättre kunna möta behov av boendeplatser.
- öka mångfalden av boenden i kommunerna.
- bidra till att platserna används rationellt.
- minska den ekonomiska risken för kommunerna att starta nya boenden.
- minska konkurrensen mellan kommunerna om platsbrist uppstår i regionen.
- förenkla för den sökande att ansöka till en annan kommun i länet.

1.6 Definitioner

Utflyttningskommun – den kommun där personen är bosatt när hen gör sin ansökan om särskilt boende i annan kommun och är bosatt fram till flytten.

Inflyttningskommun – den kommun dit personen ansöker om att flytta eller har flyttat.

Särskilt boende – boende (enligt 5 kap. 5 § 2 st SoL) som är bemannat dygnet runt.

2. Överenskommelsens grundförutsättningar

Socialtjänstlagen ger den enskilde rätt att ansöka om särskilt boende med heldygnsomsorg i annan kommun enligt 2a kap. 8 §. Det innebär att den kommun som får ansökan utreder, fattar beslut och ansvarar för insatsen. Denna överenskommelse innebär ett alternativ till ansvarsfördelningen enligt SoL.

Överenskommelsen innebär att utflyttningskommunen fattar biståndsbeslut, samt behåller ett långsiktigt ansvar både för kostnad och myndighetsutövning så länge den enskilde har behov av insatsen.

Kommunerna ska verka för att flyttning sker enligt överenskommelsen.

Kommunerna förbinder sig att avstå från att begära överflyttning av ansvaret från utflyttningskommun till inflyttningskommun enligt 2a kap 10 § SoL så länge den enskilde, som fått beslut enligt överenskommelsen, behöver insatsen. Detta gäller oavsett folkbokföring.

Om överenskommelsen skulle sägas upp av någon part kvarstår ansvaret för individbeslut fattade enligt överenskommelsen så länge den enskilde behöver insatsen.

Anpassningar av kommunernas handlägningsrutiner, riktlinjer, verksamhetssystem samt avtal med leverantörer/boenden kan behöva göras för att överenskommelsen ska fungera på det sätt som avses.

Inflyttningskommunen får inte neka att samverka enligt överenskommelsen om utflyttningskommunen så önskar, vilket gäller alla platser, enligt 4.1 oavsett om platsen drivs i egen regi eller av privat vårdgivare. Överenskommelsen innebär inget hinder för en kommun att direktupphandla enstaka plats hos privat vårdgivare i annan kommun.

3. Processen

3.1 Ansökan och handläggning

När det blir aktuellt för en person att ansöka om särskilt boende har personen oftast pågående insatser från kommunen och har därigenom redan kontakt med en handläggare. Det är oftast med handläggaren i utflyttningkommunen som frågan om flyttning först tas upp. Om sökande har önskemål om plats i annan kommun, som ingår i överenskommelsen, informerar handläggaren om de båda sökvägarna och syftet med överenskommelsen. För att underlätta och likställa informationen till de sökande används ett gemensamt informationsblad, som utformas av Storsthlm.

Samverkan mellan kommunerna kring myndighetsutövning och förmedling av plats ska fungera så väl att det blir ett attraktivt val för de sökande.

Ansökan om särskilt boende utreds på sedvanligt sätt och beslut fattas enligt utflyttningkommunens rutiner. Om beslutet blir att bifalla ansökan tar handläggaren kontakt med inflyttningkommunen.

Ansökan och beslut skickas till inflyttningkommunen med begäran om plats. Kommunernas kontaktpersoner (se punkt 10) är vid behov behjälpliga med kontakter och informerar om rutiner, som kan skilja sig mellan kommunerna

Om den sökande gör sin ansökan direkt till inflyttningkommunen, utan föregående information från utflyttningkommunen handläggs det enligt följande: Handläggaren i inflyttningkommunen informerar på samma sätt som ovan om de båda sökvägarna och syftet med överenskommelsen, och använder det gemensamma informationsbladet. Det kan leda till att ansökan dras tillbaka från inflyttningkommunen och istället görs hos utflyttningkommunen, eller att ansökan kvarstår till inflyttningkommunen. I det sistnämnda fallet utreder och beslutar inflyttningkommunen på det sätt man handlägger en ansökan enligt SoL 2a kap 8 §.

3.2 Folkbokföring

Den sökande bör vara fortsatt folkbokförd i utflyttningkommunen.

Därigenom kommer utflyttningkommunen, som har det fortsatta ansvaret, att uppbära skatt och statsbidrag. Det är i enlighet med folkbokföringslagen att kvarstå folkbokförd i utflyttningkommunen under dessa förhållanden. Om sökande kommer att sakna adress i utflyttningkommunen anses personen bosatt endast i kommunen.

Sökande informeras om skälen för fortsatt folkbokföring i utflyttningkommunen. Detta ingår också i informationsbladet, som nämns i 3.1.

Överenskommelsen gäller dock oavsett folkbokföring.

3.3 Förmedlande av plats

Inflyttningkommunen förmedlar plats på samma villkor som vid en ansökan till kommunen enligt 2a kap 8 § SoL, dvs på motsvarande sätt som om sökande vore kommuninvånare.

Plats förmedlas enligt inflyttningskommunens rutiner. Om inflyttningskommunen tillämpar valfrihet enligt LOV i särskilt boende gäller valfriheten på samma sätt för den enskilde när plats har begärts enligt överenskommelsen som för ansökningar från kommuninnevånare. Vilka platser som omfattas – se punkt 4.1.

När plats har erbjudits och accepterats av den sökande skriver utflyttnings- och inflyttningskommunen ett individavtal. I individavtalet ska framgå kostnad för platsen samt vad som gäller ansvarsfördelning mellan kommunerna. Förslag till mall för individavtal tas fram av Storsthlm.

3.4 Verkställighet

Utflyttningskommunen ansvarar för alla insatser, som den sökande behöver, fram till flyttningen. Om det blir väntetid tills plats kan förmedlas i inflyttningskommunen kan sökande vänta i sitt ordinära boende, med insatser där, eller erbjudas plats i särskilt boende i utflyttningskommunen under väntetiden.

Utflyttningskommunen, som fattat biståndsbeslutet, rapporterar i förekommande fall ej verkställt beslut till Inspektionen för vård och omsorg, IVO. Om sökande avstår från plats i utflyttningskommunen under väntetiden kommer det inte att medföra sanktionsavgift i de fall verkställigheten tar mer än 3 månader.

Om det framkommer behov att mer detaljerat klargöra och förtydliga handlägningsrutinerna får kommunernas kontaktpersoner (se punkt 9) tillsammans arbeta fram till sådana förtydliganden.

4 Platser i särskilt boende

4.1 Platser som omfattas

Avtalet omfattar alla särskilda boenden enligt 5 kap.5 § st SoL oavsett vad respektive avtalspart själva valt att benämna dessa, såvida inte annat är särskilt föreskrivet i detta avtal.

Platser på särskilda boenden som förmedlas till sökande enligt överenskommelsen är de som drivs i inflyttningskommunens egen regi eller som inflyttningskommunen har upphandlat enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) eller lagen om offentlig upphandling (LOU). Profilboenden för t ex språk, religion, kultur omfattas av överenskommelsen om de är upphandlade enligt LOV eller LOU eller drivs i egen regi av inflyttningskommunen. I samtliga fall gäller det platser belägna i inflyttningskommunen

En ansökan om flyttning till en kommun där utflyttningskommunen har LOV-platser hanteras som huvudregel enligt utflyttningskommunens LOV-rutin. Om utflyttningskommunens LOV-platser i den sökta kommunen är få eller koncentrerade till enstaka boenden kan utflyttningskommunen välja att istället använda överenskommelsen.

4.2 Platser som inte omfattas

Boende för specifika behov där kommunerna idag köper enstaka platser ingår inte i överenskommelsen. Vid behov av sådana platser får utflyttningskommunen avtala

direkt med boendet om köp av plats. Det kan exempelvis handla om personer med frontallobsdemens, psykisk sjukdom eller yngre somatiskt sjuka.

5. Ersättningar och avgifter

Utflyttningsskommunen ersätter inflyttningsskommunens kostnad för plats enligt samma villkor som inflyttningsskommunen ersätter boendet genom sina avtal eller intern ersättning.

Om inflyttningsskommunen tillämpar nivågraderad ersättning gör utflyttningsskommunen nivåbedömning i samråd med inflyttningsskommunen, så att bedömningen blir gjord enligt inflyttningsskommunens regler. Inflyttningsskommunens kontaktperson (punkt 10) är behjälplig vid behov.

Utflyttningsskommunen har det fortsatta myndighetsansvaret och debiterar den enskilde avgift enligt utflyttningsskommunens regler.

6. Ansvarsfrågor

Inflyttningsskommunen ansvarar för

- Att fastställa krav och villkor för kvalitet och innehåll i boendet i samband med upphandling eller på annat sätt. Utflyttningsskommunen får på begäran ta del av dessa.
- Verksamhetsuppföljning/tillsyn av boendet Utflyttningsskommunen får på begäran ta del av dessa. Detta kan regleras närmare i individavtalet. (punkt 3.3).
- Medicinskt ansvarig sköterska, MAS, i enlighet med kommunens avtal med utförare.
- Avvikelsehantering enligt lagar och föreskrifter.
- Att snarast informera utflyttningsskommunen om en avvikelse gäller en person som utflyttningsskommunen har myndighetsansvar för.

Utflyttningsskommunen har ansvar för;

- Myndighetsutövning och uppföljning av det individuella beslutet för den person som flyttat.
- Kostnaden för insatsen.

Folkbokföringskommunen (oftast utflyttningsskommunen) har ansvar för;

- Utredning av färdtjänst (oftast är det klart före flyttningen).
- Handläggning och beslut om riksfärdtjänst.
- Handläggning och tillsyn av god man och förvaltare (oftast finns företrädare utsedd före flyttning).
- Mottagare av kallelse till vårdplanering/samverkan vid utskrivning från slutenvård. Vårdplanering/samverkan sker främst mellan sluten sjukvård och det särskilda boendet. Om det finns behov av samverkan med myndigheten är det utflyttningsskommunens handläggare som har ansvaret och kallelse förmedlas till denne.

7. Kontaktpersoner

Varje kommun/stadsdel i Stockholms stad utser en kontaktperson för överenskommelsen som är särskilt insatt i överenskommelsen och kan råda och informera berörda handläggare och chefer.

Kontaktpersonerna har en mycket viktig roll som innefattar:

- Att verka för att syftet med överenskommelsen implementeras i det praktiska arbetet.
- Att återkommande vid behov informera om överenskommelsen till biståndshandläggare, boendesamordnare, och liknande funktioner, myndighetschefer och chefer för boenden i den egna kommunen.
- Att bistå med kontakter och samverka då kommunen berörs av inflyttning/utflyttning.
- Att vid behov underlätta samverkan mellan inflyttnings- och utflyttningskommun kring tillsyn och uppföljning av boenden.
- Att samverka med alla övriga kontaktpersoner kring handlägningsrutiner, tolkning av överenskommelsen m.m. I detta ingår att lösa frågor och oklarheter mellan kommunerna kring rutiner och arbetssätt och tolkning av överenskommelsen.
- Att föra oenigheter vidare i enlighet med punkt 8.
- Att sammanställa uppgifter för uppföljning av överenskommelsen, i enlighet med punkt 10.

8. Oenighet om tolkning av överenskommelsen

Oenighet om tolkning av överenskommelsen löses i första hand genom samråd mellan de berörda kommunernas kontaktpersoner.

Om dessa inte kan lösa frågan behandlas den i samråd mellan flera kommuners kontaktpersoner. Storsthlm bistår kontaktpersonerna med tolkning av överenskommelsen.

Svårigheter eller oklarheter som kontaktpersonerna inte kan lösa eller som skapar återkommande svårigheter i tillämpningen av överenskommelsen förs till Storsthlm's arbetsutskott för tolkning och ställningstagande till eventuellt behov av att förtydliga överenskommelsen.

9. Giltighetstid anslutning och uppsägning

Denna överenskommelse börjar gälla den 1 juli 2019 och gäller till dess att överenskommelsen sägs upp eller omförhandlas.

Kommunens beslut om antagande är att likställas med undertecknande av överenskommelsen. Protokollsutdrag skickas till Storsthlm.

Uppsägningstiden är på sex månader från att uppsägning inkommit. Uppsägning av överenskommelsen görs skriftligt till Storsthlm som snarast meddelar övriga kommuner.

För en kommun, som inte har ingått överenskommelsen från början och önskar ansluta sig till överenskommelsen är anslutningstiden sex månader från att kommunen fattat beslut.

10. Regelbunden uppföljning av överenskommelsen

Erfarenheter från överenskommelsen följs upp en gång per halvår av Storsthlm i samarbete med kommunerna.

Kommunerna ska främst lämna uppgifter om:

- Antal ansökningar som kommit till kommunen från övriga kommuner som ingår i överenskommelsen. Det gäller ansökningar som gjorts både enligt överenskommelsen och enligt SoL 2 a kap. 8 §.
- Från vilka kommuner ansökningarna inkommit.
- Hur många platser som förmedlats enligt överenskommelsen.
- Hur många som väntar på plats med beslut enligt överenskommelsen.
- Hur många beslut som fattats enligt överenskommelsen dvs flyttning till annan kommun.
- Antal ansökningar från kommuner i länet, som inte ingår i överenskommelsen. Detta blir ett underlag för att bedöma överenskommelsens effekter.
- Vilka svårigheter, som framkommit i tolkning, samverkan och rutiner kring överenskommelsen.